

**Briuselis, 2025 m. rugsėjo 26 d.
(OR. en)**

13264/25

**AGRI 447
AGRIFIN 104
FIN 1119**

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. rugsėjo 25 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 519 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI KOMISIJOS FINANSINĖ ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI DĖL EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO GARANTIJŲ FONDO IR EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO FONDO KAIMO PLĖTRAI 2024 FINANSINIAI METAI

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 519 final.

Priedama: COM(2025) 519 final

Briuselis, 2025 09 25
COM(2025) 519 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**KOMISIJOS FINANSINĖ ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI
DĖL EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO GARANTIJŲ FONDO IR EUROPOS ŽEMĖS ŪKIO
FONDO KAIMO PLĖTRAI**

2024 FINANSINIAI METAI

TURINYS

1.	BIUDŽETO PROCEDŪRA	2
1.1.	2021–2027 m. finansinė programa	2
1.2.	2024 m. biudžeto projektas, Taisomasis raštas Nr. 1/2024 ir 2024 m. biudžeto priėmimas	3
2.	2024 M. EŽŪGF IR EŽŪFKP BIUDŽETO VYKDYMAS.....	3
2.1.	Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF)	3
2.1.1.	Mėnesinės išmokos.....	4
2.1.2.	Mėnesinių išmokų sumažinimas.....	4
2.1.3.	Komisijos tiesiogiai valdomos išlaidos	4
2.2.	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė (EURI)	6
2.2.1.	Išmokos.....	6
2.2.2.	Išmokų sumažinimas	6
2.2.3.	Komisijos tiesiogiai valdomos išlaidos	6
3.	EŽŪGF IR EŽŪFKP ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS	8
3.1.	Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF)	8
3.2.	Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė (EURI)	8
4.	KONTROLĖS PRIEMONĖS.....	11
4.1.	Įvadas.....	11
4.2.	Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS)	11
4.3.	Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 V antraštinės dalies III skyriaus ir Reglamento (ES) 2021/2116 IV antraštinės dalies III skyriaus (Sandorių tikrinimas) taikymas	12
5.	SĄSKAITŲ PATVIRTINIMAS	12
5.1.	Atitikties patvirtinimas	12
5.2.	Finansinis patvirtinimas.....	14
5.3.	Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikti apeliaciniai skundai dėl patvirtinimo sprendimų	14
6.	RYŠIAI SU PARLAMENTU IR EUROPOS AUDITO RŪMAIS	15
6.1.	Ryšiai su Parlamentu	15
6.2.	Ryšiai su Europos Audito Rūmais.....	15

1. BIUDŽETO PROCEDŪRA

Reformuotoje 2023–2027 m. laikotarpio BŽŪP nustatytas strateginis požiūris ir naujas įgyvendinimo modelis, orientuotas į veiksmingumą ir rezultatus. Pagal naująją BŽŪP daugiausia konsoliduojami du esami fondai – Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF) ir Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP): pagal BŽŪP strateginius planus užtikrinamas pajamų rėmimo, kaimo plėtros ir paramos tam tikriems sektoriams finansavimas iš abiejų fondų. Tačiau vis dar yra rinkos priemonių, kurios pagal naująją BŽŪP ir toliau įgyvendinamos ne pagal BŽŪP strateginius planus. 2024 m. buvo antrieji BŽŪP strateginių planų įgyvendinimo metai.

1.1. 2021–2027 m. finansinė programa

Bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) išlaidos finansuojamos 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos, nustatytos Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) 2020/2093¹, lėšomis. Konkrečiai kalbant, BŽŪP išlaidos sudaro dalį viršutinės ribos, nustatytos 3 išlaidų kategorijai „Gamtos ištekliai ir aplinka“. Pagal šią bendrą viršutinę ribą buvo nustatyta speciali tarpinė viršutinė riba, skirta su rinka susijusioms išlaidoms ir tiesioginėms išmokoms, kurios finansuojamos EŽŪGF lėšomis.

EŽŪGF tarpinė viršutinė riba buvo patikslinta perkėlus tam tikras tiesioginių išmokų sumas kaimo plėtrai, finansuojamai iš EŽŪFKP, taip pat perkėlus lėšas iš kaimo plėtros į tiesiogines išmokas. Be to, kai kurie patikslinimai buvo atlikti 2024 m. atliekant DFP laikotarpio vidurio peržiūrą, kaip nurodyta Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2024/765². Todėl, remiantis Komisijos įgyvendinimo reglamentu (ES) 2021/128³, kuriuo nustatomas EŽŪGF išlaidoms skiriamas grynasis likutis, ir jo vėlesniais pakeitimais, į daugiamečių finansinės programos (2021–2027 m.) 3 išlaidų kategoriją įtrauktos šios BŽŪP sumos:

1 lentelė (mln. EUR; einamosiomis kainomis)

3 išlaidų kategorija*	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Iš viso	55 713,0	53 365,9	53 626,9	53 757,9	53 890,9	54 021,9	54 155,9
iš jų:							
- su rinka susijusios išlaidos ir tiesioginės išmokos a), b), c), d)	40 368,0	40 638,2	40 692,2	40 602,1	40 528,9	40 541,2	40 495,8
- kaimo plėtra a), b), c)	15 345,0	12 727,7	12 934,7	13 155,8	13 226,0	13 331,7	13 505,1
Išorės asignuotosios pajamos	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
NGEU e)	2 387,70	5 682,80					

* Su BŽŪP susiję gamtos ištekliai ir aplinka

a) Po 2021–2023 finansinių metų metinių EŽŪGF lėšų perkėlimo į EŽŪFKP, kurio bendra suma sudaro 3 463,1 mln. EUR, remiantis Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 14 straipsnio 1 dalimi, ir po 2024–2027 finansinių metų metinių lėšų perkėlimo, kurio bendra suma sudaro 7 123,8 mln. EUR, remiantis Reglamento (ES) 2021/2115 103 straipsnio 1 dalies a punktu ir 103 straipsnio 2 dalimi.

¹ OL L 433I, 2020 12 22, p. 11.

² OL L, 2024/765, 2024 2 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj>.

³ OL L 40, 2021 2 4, p. 8.

- b) Po 2021–2023 finansinių metų metinių EŽŪFKP lėšų perkėlimo į EŽŪGF, kurio bendra suma sudaro 1 633,4 mln. EUR, remiantis Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 14 straipsnio 2 dalimi, ir po 2024–2027 finansinių metų metinių lėšų perkėlimo, kurio bendra suma sudaro 2 360,9 mln. EUR, remiantis Reglamento (ES) 2021/2115 103 straipsnio 1 dalies b punktu ir 3 dalimi.
- c) Po 2021–2023 finansinių metų metinių EŽŪGF lėšų perkėlimo į EŽŪFKP, kurio bendra suma sudaro 171,9 mln. EUR, remiantis Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 7 straipsnio 2 dalimi, ir po 2024–2027 finansinių metų metinių lėšų perkėlimo, kurio bendra suma sudaro 20 mln. EUR, remiantis Reglamento (ES) 2021/2115 17 straipsnio 5 punktu.
- d) Po 2025–2027 m. laikotarpio 440 mln. EUR sumažinimo atlikus DFP laikotarpio vidurio peržiūrą.
- e) Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 58 straipsnio a dalis.

1.2. 2024 m. biudžeto projektas, Taisomasis raštas Nr. 1/2024 ir 2024 m. biudžeto priėmimas

2023 m. liepos 5 d. Europos Komisija priėmė ir biudžeto valdymo institucijai pateikė pradinį 2024 m. biudžeto projektą. 2023 m. rugsėjo 5 d. Taryba priėmė poziciją dėl 2024 m. biudžeto projekto. 2023 m. spalio 9 d. Komisija pateikė Europos Sąjungos bendrojo biudžeto projekto Taisomąjį raštą Nr. 1/2024, o 2023 m. spalio 18 d. Europos Parlamentas priėmė poziciją.

2023 m. spalio 23 d. Tarybos pirmininkas sušaukė Taikinimo komitetą. Taikinimo komitetas susitarė dėl bendro teksto, kurį 2023 m. lapkričio 20 d. patvirtino Taryba, o 2023 m. lapkričio 23 d. ir Parlamentas.

Patvirtintame biudžete numatyta bendra EŽŪGF įsipareigojimų asignavimų suma siekė 40 517,3 mln. EUR, o mokėjimų asignavimų – 40 505,5 mln. EUR.

Patvirtintame biudžete numatyta bendra EŽŪFKP įsipareigojimų asignavimų suma siekė 13 155,8 mln. EUR, o mokėjimų asignavimų – 11 991,9 mln. EUR.

Išsamesnė informacija apie sumas, susijusias su Komisijos 2024 m. biudžeto projektu, taip pat Tarybos ir Europos Parlamento pozicijomis, Taisomasis raštas ir patvirtintas biudžetas pateikti 1 priede.

Kalbant apie asignuotąsias pajamas, sudarant 2024 m. biudžetą apskaičiuota, kad 2024 biudžetinais metais į EŽŪGF bus surinkta 400 mln. EUR, o į EŽŪFKP – 200 mln. EUR.

Į apskaičiuotas asignuotąsias pajamas iš EŽŪGF buvo atsižvelgta nustatant bazinės pajamų paramos tvarumui didinti finansavimo poreikius tuo metu, kai 2024 m. biudžetas buvo priimamas biudžeto valdymo institucijoje. Išsamesnė informacija apie asignuotųjų pajamų išgryninimą, panaudojimą ir vėlesnį perkėlimą į kitą laikotarpį pateikta 2 ir 3 prieduose.

2. 2024 M. EŽŪGF IR EŽŪFKP BIUDŽETO VYKDYMAS

2.1. Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF)

Reglamento (ES) 2021/2116⁴ 21 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad Komisija išmoka mėnesines išmokas išlaidoms, kurias per ataskaitinį mėnesį patiria valstybių narių

⁴ OL L 435, 2021 12 6, p. 187.

akredituotos mokėjimo agentūros, padengti. Mėnesinės išmokos kiekvienai valstybei narei išmokamos ne vėliau kaip antro mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį buvo patirtos išlaidos, trečią darbo dieną.

Mėnesinėmis išmokomis kompensuojamos jau patirtos grynosios išlaidos (atskaičius pajamas); išmokos pervedamos remiantis kas mėnesį valstybių narių pateikiamomis deklaracijomis⁵. Remiantis šiomis deklaracijomis, tikrinamos ir koreguojamos kiekvieno mėnesio registruotos išlaidos ir pajamos. Be to, šios išmokos tampa galutinėmis tik po to, kai Komisija atlieka patikrinimus pagal sąskaitų patvirtinimo procedūrą.

Nuo 2023 m. spalio 16 d. iki 2024 m. spalio 15 d. valstybių narių sumokėtoms sumoms padengti taikoma mėnesinių išmokų sistema.

Už visus finansinius metus nuspręsta pervesti bendrą grynąją mėnesinių išmokų sumą, kuri sudarė 40 437,6 mln. EUR. Atsižvelgiant į sumas, kurios susigražintos priėmus patvirtinimo sprendimus, valstybėms narėms faktiškai išmokėta 40 011,7 mln. EUR.

2.1.1. Mėnesinės išmokos

Komisija priėmė sprendimą dėl išmokų, susijusių su kiekvienu iš dvylikos finansinių metų laikotarpiu.

Išsamesnė informacija pateikta 4 priede.

2.1.2. Mėnesinių išmokų sumažinimas

Kai kurioms priemonėms, kurios finansuojamos EŽŪGF lėšomis, finansinės viršutinės ribos nustatytos Sąjungos teisės aktuose. Kai, remiantis išlaidų deklaracija, nustatoma, kad šios finansinės viršutinės ribos buvo viršytos, šias viršutines ribas viršijančiai išlaidų daliai, kuri laikoma netinkamomis finansuoti išlaidomis, taikomi mėnesinių išmokų mažinimai. 2024 m. dėl finansinių viršutinių ribų viršijimo grynoji valstybėms narėms skirtų mėnesinių išmokų suma buvo sumažinta 5,8 mln. EUR.

2.1.3. Komisijos tiesiogiai valdomos išlaidos

Komisija pagal tiesioginio valdymo principą už tam tikras priemones moka išmokas. Šios išmokos daugiausia susijusios su veiklai skirta technine pagalba ir skatinimo priemonėmis, įgyvendinamomis per daugiašales programas ir veiksmus. Dėl išsamesnės informacijos žr. 2 ir 3 lenteles. Išsami informacija apie patvirtintus veiklos ir administracinės išlaidoms skirtus asignavimus, 2024 finansiniais metais panaudotus pagal Komisijos tiesioginio valdymo principą, pateikta 5 ir 6 prieduose.

⁵ Valstybės narės šias mėnesio išlaidų deklaracijas pateikia N + 1 mėnesio 7-ą dieną.

2 lentelė

(mln. EUR; einamosiomis kainomis)

<i>EAGF veiklai skirta techninė pagalba</i>	
Biudžeto punktas: 08.020603	
Aprašymas	
Ūkių tvarumo duomenų tinklas (ŪTDT)	
Palydovinės vaizdinės informacijos ir duomenų pirkimas	
Ūkių struktūra ir žemės ūkio tyrimai	
Informacinės technologijos	
BŽŪP informavimo priemonės	
Institucinis informavimas	
Auditas ir kontrolė	
Tyrimai ir vertinimai	
Iš viso įsipareigota	146 630 268,57
Iš viso sumokėta	120 339 755,99

3 lentelė

(mln. EUR; einamosiomis kainomis)

<i>Žemės ūkio produktų pardavimo skatinimas — Daugiašalės programos ir taikant tiesioginį valdymą Komisijos įgyvendinami veiksmai</i>	
Biudžeto punktas: 08.020303	
Aprašymas	
Skatinimo programos (daugiašalės), aukšto lygio misijos, techninė pagalba ir ekspertai	
Iš viso įsipareigotų patvirtintų asignavimų	77 773 000,00
Iš viso įsipareigotų panaudoti asignuotųjų pajamų (C5 kreditai)	3.066.568,32
Iš viso sumokėta	55 922 342,57

2.2. Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė (EURI)

Reglamento (ES) 2021/2116⁶ 31 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad priėmusi įgyvendinimo sprendimą patvirtinti BŽŪP strateginį planą, Komisija valstybei narei išmoka pradinę išankstinio finansavimo sumą visam BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo laikotarpiui. Reglamento (ES) 2021/2116 32 straipsnyje taip pat numatyta kiekvieno BŽŪP strateginio plano atveju mokėti tarpines išmokas, siekiant kompensuoti akredituotų mokėjimo agentūrų išlaidas, patirtas įgyvendinant BŽŪP strateginius planus.

Kalbant apie kaimo plėtros programų, patvirtintų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1306/2013, užbaigimą, minėto reglamento 34 straipsnyje nustatyta, kad bendra išankstinio finansavimo ir tarpinių išmokų suma negali viršyti 95 % EŽŪFKP įnašo, skiriamo kiekvienai kaimo plėtros programai. Jei turimų išteklių pakanka, Komisija atsižvelgdama į pagal 41 straipsnyje taikomus sumažinimus ir sustabdymus, išmoka tarpines išmokas, skirtas akredituotų mokėjimo agentūrų išlaidoms, patirtoms įgyvendinant programas kompensuoti.

Kaip nurodyta Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 37 straipsnyje, gavusi paskutinę metinę kaimo plėtros programos įgyvendinimo pažangos ataskaitą, Komisija, atsižvelgdama į turimus išteklius, išmoka likutį, remdamasi galiojančiu finansiniu planu, paskutinių atitinkamos kaimo plėtros programos vykdymo metų metinėmis finansinėmis ataskaitomis ir atitinkamu sąskaitų patvirtinimo sprendimu.

2.2.1. Išmokos

Komisija ir toliau išmoka kompensacijas pagal kiekvieną finansinių metų ketvirčio išlaidų deklaraciją.

Išsamesnė informacija pateikta 7 priede.

2.2.2. Išmokų sumažinimas

Remiantis 2024 m. ketvirčio išlaidų deklaracijomis 2024 m. valstybėms narėms išmokos buvo sumažintos 285,2 mln. EUR grynąja suma. Priemonėms, kurios finansuojamos EŽŪFKP lėšomis, finansinės viršutinės ribos nustatytos laikantis teisės aktų. Kai išlaidos viršija šias viršutines ribas, jos laikomos netinkamomis finansuoti išlaidomis ir dėl to išmokos mažinamos.

2.2.3. Komisijos tiesiogiai valdomos išlaidos

Komisija pagal tiesioginio valdymo principą atlieka mokėjimus už tam tikras priemones ir veiksmus, daugiausia susijusius su technine pagalba veiklai. Išsamesnė informacija pateikta 4 ir 5 lentelėse. Išsami informacija apie patvirtintus veiklos išlaidoms skirtus asignavimus, 2024 finansiniais metais panaudotus pagal Komisijos tiesioginio valdymo principą, pateikta 5 ir 6 prieduose.

⁶ OL L 435, 2021 12 6, p. 187.

4 lentelė (mln. EUR; einamosiomis kainomis)

<i>EŽŪFKP techninė pagalba. Įsipareigojimų asignavimų panaudojimas</i>	
Biudžeto punktas: 08.030200	(EUR)
Aprašymas	
Bendradarbiavimo tinkle veikla siekiant remti bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP)	
Informacinės technologijos	
Techninių konsultacijų dėl finansinių priemonių platforma	
Institucinis informavimas	
Tyrimai ir vertinimai	
Auditas ir kontrolė	
Europos kaimo plėtros vertinimo tinklas	
Ekologinio ūkininkavimo duomenų bazė	
Iš viso įsipareigota	27 989 102,58
Iš viso sumokėta	21 483 103,23

5 lentelė (mln. EUR; einamosiomis kainomis)

<i>EURI techninė pagalba. Įsipareigojimų asignavimų panaudojimas</i>	
Biudžeto punktas: 08.030300	(EUR)
Aprašymas	
Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija	
Informacinės technologijos	
Iš viso įsipareigota	-
Iš viso sumokėta	926 542,00

3. EŽŪGF IR EŽŪFKP ASIGNAVIMŲ PANAUDOJIMAS

3.1. Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF)

Iš viso panaudota 40 810,0 mln. EUR EŽŪGF asignavimų. Šios išlaidos padengtos pradiniais biudžeto asignavimais ir panaudojant EŽŪGF asignuotąsias pajamas. Iš 2024 m. surinktų 568,8 mln. EUR EŽŪGF asignuotųjų pajamų (iš kurių 555,8 mln. EUR iš pasidalijamojo valdymo lėšų) 1,9 mln. EUR buvo panaudota išmokų poreikiams patenkinti.

08 01 skyriuje EŽŪGF įsipareigojimai, susiję su administracinės paramos išlaidomis pagal 08 01 01 straipsnį, sudarė 4,3 mln. EUR.

08 02 skyriuje bendros EŽŪGF išlaidos su rinka susijusioms intervencinėms priemonėms pagal BŽŪP planus (08 02 02 biudžeto straipsnis) ir ne pagal BŽŪP planus (08 02 03 biudžeto straipsnis) sudarė 2 739,5 mln. EUR. Be to, 3 mln. EUR asignuotųjų pajamų buvo išleista pardavimo skatinimui pagal daugiašales programas⁷.

2024 finansiniais metais tiesioginės išmokos buvo įgyvendinamos pagal BŽŪP planus (08 02 04 biudžeto straipsnis), laikantis Reglamente (ES) 2021/2115 nustatytų taisyklių, ir ne pagal BŽŪP planus (08 02 05 biudžeto straipsnis), laikantis Reglamente (ES) Nr. 1307/2013⁸ nustatytų taisyklių. Susijusių išlaidų suma sudarė 37 427,3 mln. EUR.

Be to, įvairioms išskirtinėms paramos priemonėms finansuoti buvo panaudota 465,5 mln. EUR suma iš žemės ūkio rezervo.

Galiausiai buvo įsipareigota skirti 169,6 mln. EUR pagal 08 02 06 straipsnį „Politikos strategija, koordinavimas ir auditas“ (iš kurių 146,6 mln. EUR – techninei paramai) ir 0,7 mln. EUR pagal 08 02 99 straipsnį „Ankstesnių programų ir veiklos užbaigimas“.

Nepanaudota EŽŪGF asignuotųjų pajamų asignavimų suma sudarė 566,9 mln. EUR ir buvo perkelta į 2025 m. Nepanaudoti asignavimai iš žemės ūkio rezervo sudarė 366,5 mln. EUR. Visa suma buvo perkelta į 2025 m. žemės ūkio rezervą, laikantis Reglamento 2021/2116 16 straipsnio 2 dalies nuostatų, siekiant iš dalies finansuoti likusias išlaidas, susijusias su 2024 m. išskirtinėmis priemonėmis.

Išsami informacija apie biudžeto vykdymą pagal politikos sritis ir apie asignuotųjų pajamų panaudojimą pateikta 8, 9, 10, 11 ir 12 prieduose.

3.2. Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP) ir Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė (EURI)

Iš viso panaudota 13 155,9 mln. EUR EŽŪFKP įsipareigojimų asignavimų (13 priedas). Šis įsipareigojimas buvo finansuotas iš pradinių patvirtintų biudžeto asignavimų ir panaudojant EŽŪFKP vidaus asignuotąsias pajamas.

08 01 skyriuje EŽŪFKP administracinei paramai programai numatyta skirti suma buvo 2,2 mln. EUR.

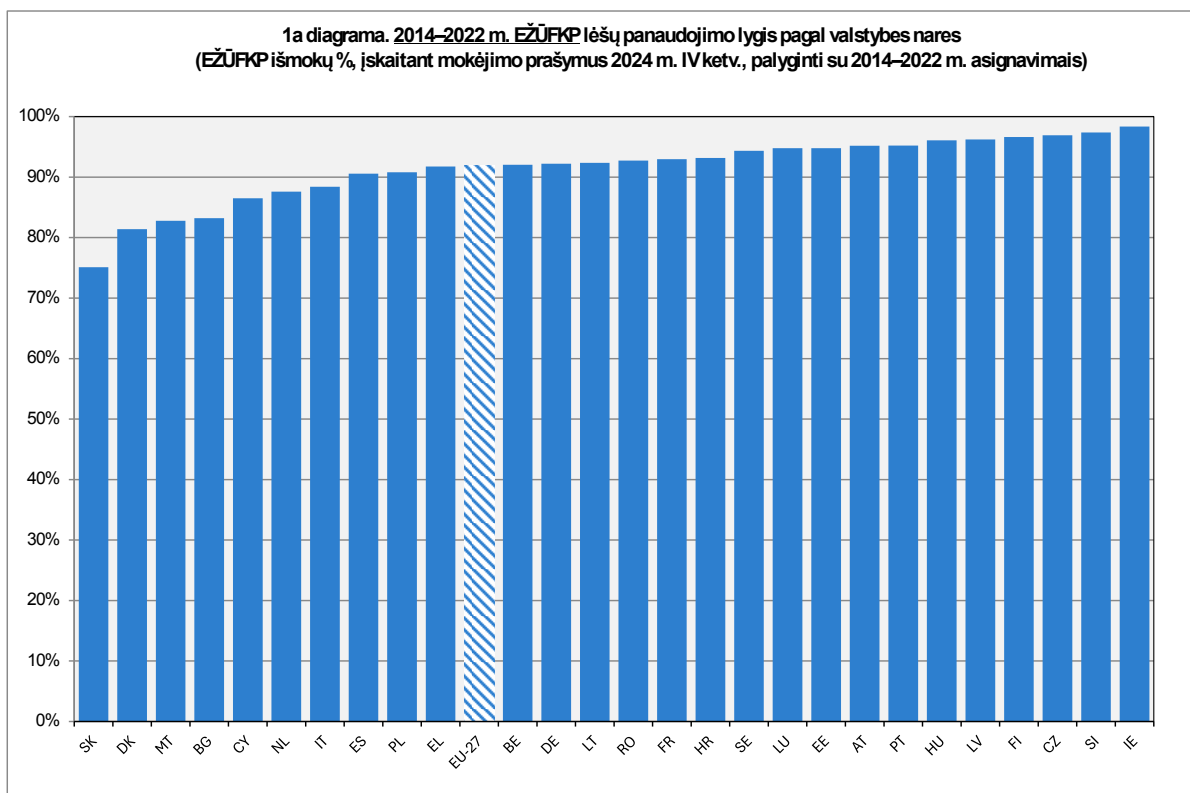
⁷ Bendros išlaidos daugiašalėms skatinimo programoms (pagal tiesioginį valdymą) sudarė 80,8 mln. EUR.

⁸ OL L 347, 2013 12 20, p. 608.

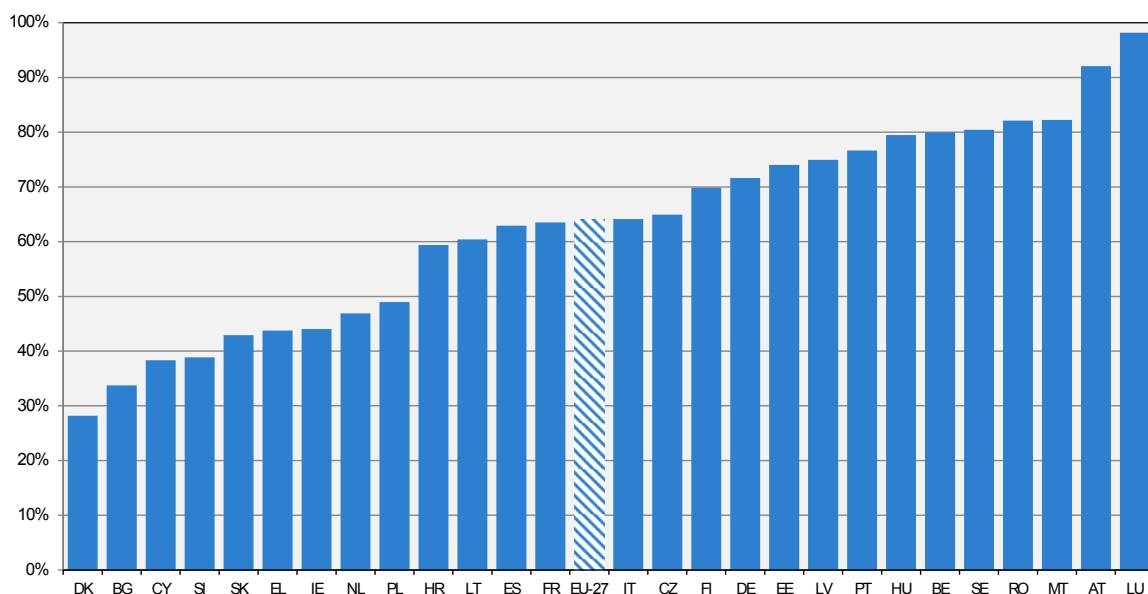
I 08 03 skyrių, be numatytos skirti sumos, susijusios su intervencinių priemonių rūšių įgyvendinimu pagal BŽŪP strateginius planus (13 125,5 mln. EUR), įtraukta:

- 28,0 mln. EUR suma, numatyta skirti techninei pagalbai veiklai,
- 0,2 mln. EUR suma, numatyta skirti lėšų grąžinimo operacijoms už kaimo plėtros programas ankstesniais laikotarpiais (iki 2023 m.).

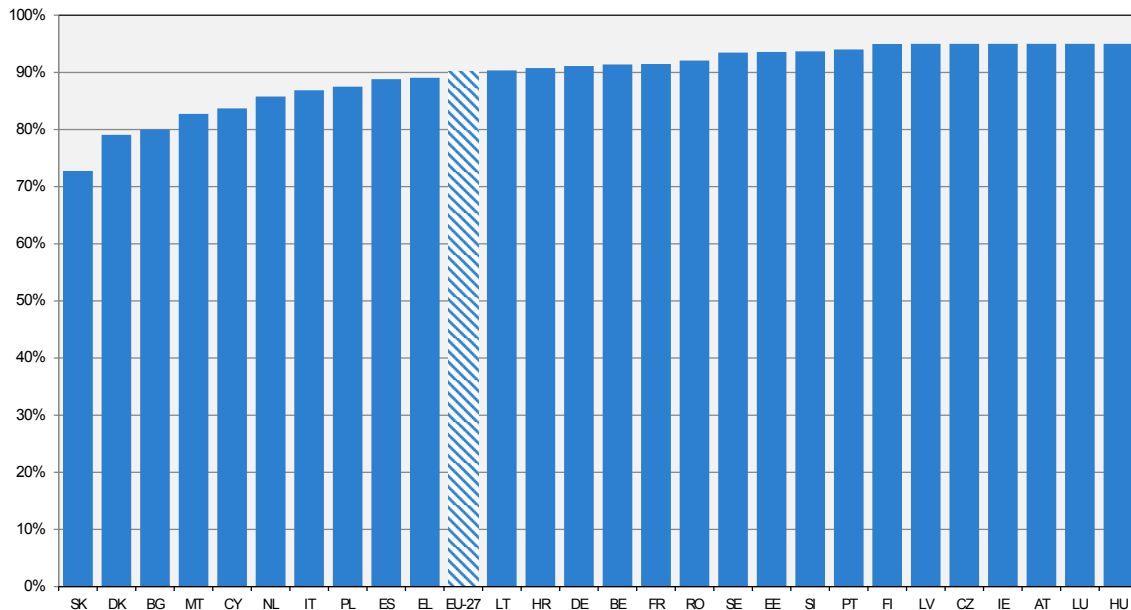
2014–2022 m. EŽŪFKP ir 2023–2027 m. EŽŪFKP lėšų panaudojimo lygis pagal valstybes nares (1a–d diagramos):

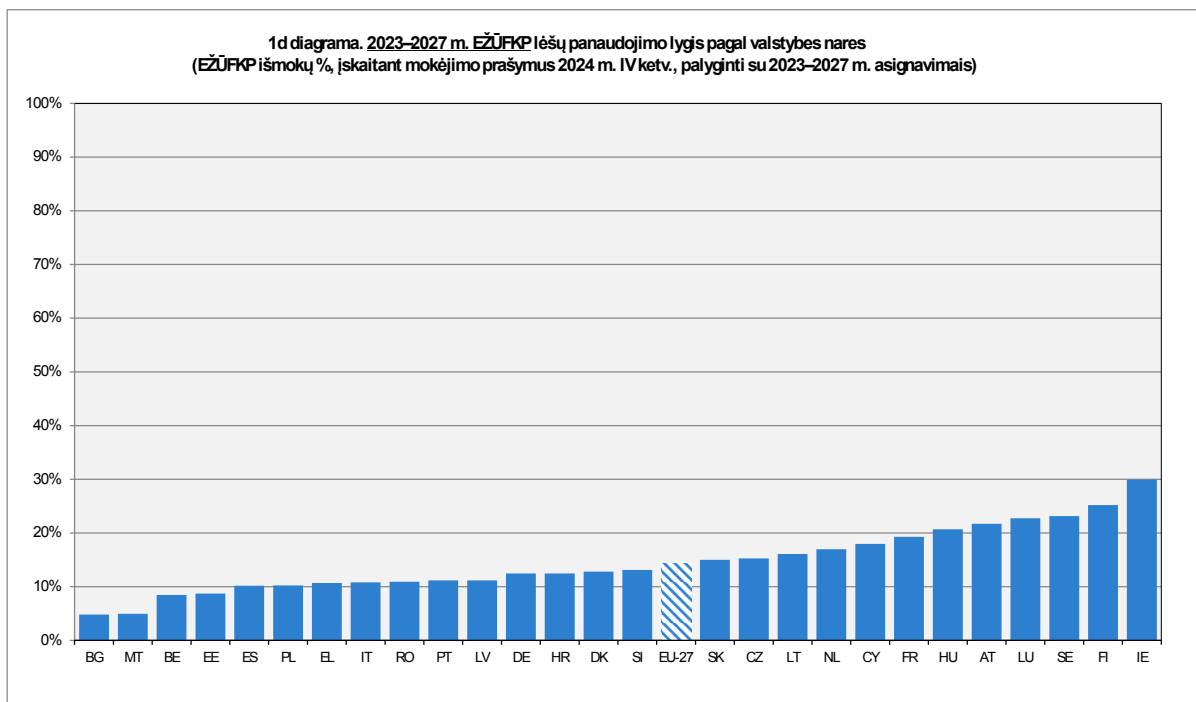

1b diagrama. 2021–2022 m. EURI lėšų panaudojimo lygis pagal valstybes nares
(EURI išmokų %, įskaitant mokėjimo prašymus 2024 m. IV ketv., palyginti su 2021–2022 m. asignavimais)

1c diagrama. 2014–2022 m. EŽŪFKP ir 2021–2022 m. EURI lėšų panaudojimo lygis pagal valstybes nares
(EŽŪFKP ir EURI išmokų %, įskaitant mokėjimo prašymus 2024 m. IV ketv., palyginti su 2014–2022 m. asignavimais)

Išsami informacija apie biudžeto vykdymą pagal valstybes nares ir politikos sritis, taip pat apie asignuotųjų pajamų panaudojimą pateikiama 14–17 prieduose.

4. KONTROLĖS PRIEMONĖS

4.1. Įvadas

Remiantis ES teisės aktais, kaip ir ankstesniais metais, 2024 m. žemės ūkio išlaidoms buvo taikoma išsami kontrolės priemonių sistema.

Kontrolę atlieka mokėjimo agentūros arba jų prižiūrimos įgaliotos įstaigos. Jei atlikus kontrolę nustatoma, kad nesilaikoma ES taisyklių, taikomos veiksmingos, atgrasančios ir proporcingos sankcijos. Greta pirminio ir antrinio lygio kontrolės, daugumos režimų, kuriems netaikoma Integruota administravimo ir kontrolės sistema, turi būti atliekama ir *ex post* kontrolė.

4.2. Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS)

Reglamente (ES) Nr. 1306/2013, Komisijos deleguotajame reglamente (ES) Nr. 640/2014⁹ ir Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 809/2014¹⁰, taip pat Reglamente (ES) 2021/2116, Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2022/1172¹¹ ir Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) 2022/1173¹² nustatytos IAKS taisyklės.

⁹ OL L 181, 2014 6 20, p. 48.

¹⁰ OL L 227, 2014 7 31, p. 69.

¹¹ OL L 183, 2022 7 8, p. 12.

¹² OL L 183, 2022 7 8, p. 23.

Žemės ūkio ir kaimo plėtros GD 2024 m. metinėje veiklos ataskaitoje¹³ (MVA) pateikiama išsami informacija apie išlaidas, kurioms taikoma IAKS, 7 priedas, 2 dalis, A.2.3.a) (144–148 psl.). Atitinkami IAKS komponentai taip pat gali būti taikomi kaimo plėtros priemonėms, pagal kurias parama skiriama remiantis plotu arba gyvulių skaičiumi. Šios priemonės, be kita ko, apima agrarinės aplinkosaugos ir gyvūnų gerovės priemones, mažiau palankias ūkininkauti vietas ir vietas, kuriose taikomi aplinkosaugos apribojimai, ir miško įveisimą žemės ūkio paskirties žemėje.

4.3. Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 V antraštinės dalies III skyriaus ir Reglamento (ES) 2021/2116 IV antraštinės dalies III skyriaus (Sandorių tikrinimas) taikymas

2024 m. buvo taikoma Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 V antraštinės dalies III skyriuje ir Reglamento (ES) 2021/2116 IV antraštinės dalies III skyriuje numatyta sandorių tikrinimo kontrolės sistema. Tai buvo pirmiau aprašytas sektorines kontrolės sistemas papildanti *ex post* kontrolės sistema.

2024 m. valstybių narių tikrinimo tarnybos užbaigė operacijų, už kurias mokėjimai buvo atlikti 2022 finansiniais metais, patikrinimą. Iš metinių ataskaitų už atitinkamą tikrinimo laikotarpį (2023 m. liepos mėn. – 2024 m. birželio mėn.) matyti, kad tikrinimo ataskaitinio laikotarpio pabaigoje valstybės narės atliko 89 % suplanuotų patikrinimų. Per šiuos atliktus patikrinimus nustatytų pažeidimų lygis sudaro 1,1 %.

5. SĄSKAITŲ PATVIRTINIMAS

5.1. Atitikties patvirtinimas

Užtikrinti, kad sandoriai būtų atliekami ir vykdomi teisingai, pasitelkiant kontrolės ir atgrasančių sankcijų sistemą, pirmiausia priklauso valstybių narių kompetencijai. Jei šio reikalavimo valstybės narės nepaiso, Komisija, siekdama apsaugoti ES finansinius interesus, taiko finansines pataisas.

2024 finansiniais metais taikytas atitikties patvirtinimas pagal BŽŪP yra susijęs su sandorių teisėtumu ir tvarkingumu. Juo siekiama, kad ES finansavimo lėšomis nebūtų finansuojamos išlaidos, kurios buvo patirtos nesilaikant ES taisyklių.

Išsami informacija apie 2024 m. atliktus auditus pateikta MVA 2.1.2a).1–2 lentelėje (37 psl.).

2024 m. priimti atitikties patvirtinimo sprendimai, įskaitant daugelyje sektorių atliktas finansines pataisas, išvardyti MVA 7 priedo 3 dalies A.b.1)-1 lentelėje (176 psl.).

2024 m. biudžetui finansinį poveikį turėjo šie atitikties patvirtinimo sprendimai:

¹³ AGRI GD metinės veiklos ataskaitos paskelbtos adresu:

https://commission.europa.eu/publications/annual-activity-report-2024-agriculture-and-rural-development_en

- 2023 m. lapkričio 15 d. Sprendimas (ES) 2023/2494 – *ad hoc* sprendimas Nr. 72 MS, pagal kurį EŽŪGF skirta grynoji suma yra 89,6 mln. EUR, o EŽŪFKP – 50,6 mln. EUR.
- 2023 m. lapkričio 15 d. Sprendimas (ES) 2023/2492 – *ad hoc* sprendimas Nr. 72 UK, pagal kurį EŽŪFKP skirta grynoji suma yra 0,9 mln. EUR.
- 2024 m. birželio 12 d. Sprendimas (ES) 2024/1690 – *ad hoc* sprendimas Nr. 73, pagal kurį EŽŪGF skirta grynoji suma yra 130,5 mln. EUR, o EŽŪFKP – 78,8 mln. EUR.

Atsižvelgus į tai, kad valstybių narių naudai buvo įvykdyti keli Europos Sąjungos Teisingumo Teismo sprendimai ir panaikintas mokėjimų sustabdymas, bendras tų sprendimų finansinis poveikis fondams buvo 220,1 mln. EUR EŽŪGF ir 115,9 mln. EUR EŽŪFKP.

Iki 2024 m. sprendimuose dėl sąskaitų atitikties patvirtinimo nustatytos finansinės pataisos išsamiai išdėstytos 18 priede.

Kalbant apie Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2023/2494 ir Komisijos įgyvendinimo sprendimą (ES) 2024/1690, dėl didelio santykinio pataisų masto, palyginti su tam tikrų valstybių narių bendruoju vidaus produktu, atitinkamų valstybių narių prašymu Komisija nusprendė, kad toliau nurodytos pataisos gali būti apmokėtos trimis lygiomis dalimis per trejus metus.

6 lentelė (mln. EUR; einamosiomis kainomis)

Sprendimo numeris	Valstybė narė	Dalimis mokėtina suma	
		EŽŪGF	EŽŪFKP
72	Bulgarija	2,8	18,0
73	Bulgarija	17,8	1,7
73	Rumunija	10,6	30,7
73	Slovakija	0,0	14,5

2024 m. vasario 15 d. valstybės narės pateikė informaciją apie 2023 finansinių metų pabaigoje susigražintinas nesumokėtas sumas. Šios sumos sudaro 410,4 mln. EUR EŽŪGF, EŽŪFKP ir Laikinosios kaimo plėtros priemonės (LKPP) lėšų ir yra pateiktos MVA 7 priedo 3 dalies A.b.2)-1 lentelėje (179 psl.).

Iš paramos gavėjų dar nesusigražinta visų fondų suma 2024 finansinių metų pabaigoje sudarė 2 014 mln. EUR. Valstybėms narėms tenkančių finansinių nesusigražinimo pasekmių, susijusių su bylomis dėl EŽŪGF, EŽŪFKP ir LKPP, dėl to, kad suma nebuvo

sugrąžinta per ketverius metus nuo sugrąžinimo reikalavimo datos (naujų bylų atveju¹⁴) ar pirminės administracinės arba teisminės išvados datos (senų bylų atveju) arba per aštuonerius metus tais atvejais, kai susigrąžinimo byla perduota nacionaliniam teismui, suma sudarė 31,1 mln. EUR. 2024 finansiniais metais apie 11,6 mln. EUR EŽŪGF, EŽŪFKP ir LKPP nesusigrąžintų lėšų buvo 100 % padengtos iš ES biudžeto¹⁵.

5.2. Finansinis patvirtinimas

2024 m. priimtų finansinio patvirtinimo sprendimų apžvalga pateikta 7 lentelėje.

7 lentelė (mln. EUR; einamosiomis kainomis)

Fondas	Sprendimo numeris	Priėmimo data	Finansiniai metai	Patvirtintos deklaruotos išlaidos	Susijusi MA
EŽŪGF	Sprendimas (ES) 2024/1458	2024 m. gegužės 24 d.	2023	40 774,46	Visos VN MA
EŽŪGF	Sprendimas (ES) 2024/2849	2024 m. lapkričio 11 d.	2023	-1,49	4 JK MA
EŽŪFKP 2014–2022	Sprendimas (ES) 2024/1431	2024 m. gegužės 24 d.	2023	15 780,10	Visos VN MA
EŽŪFKP 2023–2027	Sprendimas (ES) 2024/1433	2024 m. gegužės 24 d.	2023	-10 845,47	VISOS VN MA
EŽŪFKP	Sprendimas (ES) 2024/2851	2024 m. lapkričio 11 d.	2023	278,90	4 JK MA

5.3. Europos Sąjungos Teisingumo Teismui pateikti apeliaciniai skundai dėl patvirtinimo sprendimų

Bendrajam Teismui ir Teisingumo Teismui pateiktų bylų santrauka pateikta 19 priede.

¹⁴ Bylos, susijusios su pažeidimais, dėl kurių iki 2014 m. spalio 16 d. nebuvo padaryta pirminė administracinė arba teisminė išvada. Jei pirminė administracinė arba teisminė išvada buvo padaryta iki tos datos, bylos turi būti klasifikuojamos kaip senos bylos.

¹⁵ Tų bylų atveju, kai pagal Reglamento (ES) Nr. 1306/2013 54 straipsnio 3 dalies nuostatą lėšų susigrąžinimas nebeįmanomas.

6. RYŠIAI SU PARLAMENTU IR EUROPOS AUDITO RŪMAIS

6.1. Ryšiai su Parlamentu

Europos Parlamentas (EP) kartu su Taryba yra viena iš ES biudžeto valdymo institucijų. Todėl Parlamentas yra vienas iš svarbiausių Komisijos partnerių svarstant biudžeto ir, atitinkamai, EŽŪGF ir EŽŪFKP klausimus.

Diskusijose ir rengiantis plenarinei sesijai žemės ūkio biudžeto klausimais dalyvauja trys EP komitetai. Tai Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas, Biudžeto komitetas ir Biudžeto kontrolės komitetas.

Nuo 2014 m. Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas teikia Biudžeto kontrolės komitetui nuomonę dėl biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūros.

Biudžeto kontrolės komitetas (CONT) prižiūri, kad biudžetas būtų tinkamai įgyvendinamas, ir rengia pranešimo projektą, kuriame Parlamentui pasiūlo patvirtinti biudžeto įvykdymą ir teikia rekomendacijas Komisijai arba valstybėms narėms.

2025 m. gegužės 7 d. Europos Parlamentas plenariniame posėdyje balsuodamas dėl Parlamento sprendimo patvirtino Komisijai, kad Europos Sąjungos 2023 finansinių metų bendrasis biudžetas įvykdytas.

6.2. Ryšiai su Europos Audito Rūmais

Europos Audito Rūmai (EAR) yra nepriklausomas Europos Sąjungos išorės auditorius. 2023 finansiniais metais EAR nustatytų faktų ir išvadų santrauka pateikta MVA 2.2 punkte (52 psl.).